

Knjiški Krnjaš VII.

ZNANSTVENI KOLOKVIJ *u čast* *akademiku Stjepanu Jeciću*

Vinkovci, 16. studenoga 2021.

Urednici

Akademik Igor Anić, redoviti profesor u
trajnom zvanju

Dr. sc. Anica Bilić, znanstvena savjetnica u
trajnom zvanju

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD U VINKOVcima

Knjiški Krnjaš VII.

ZNANSTVENI KOLOKVIJ

u čast

akademiku Stjepanu Jeciću

PROGRAMSKA KNJIŽICA
KNJIŽICA SAŽETAKA

Zagreb – Vinkovci
2021.

Organizator

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD U VINKOVcima

Znanstveni skup finansijski su potpomogli
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA

GRAD VINKOVCI

BOSO, d. o. o., Vinkovci

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD U VINKOVcima

ZNANSTVENI KOLOKVIJ

u čast

akademiku Stjepanu Jeciću

utorak, 16. studenoga 2021.

Rodna kuća Ivana Kozarca

Ulica Josipa Kozarca 38, Vinkovci

PROGRAM

12 sati – POZDRAVNI GOVORI

Akademik Igor Anić, redoviti profesor u trajnom zvanju i voditelj
Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i
umjetnosti u Vinkovcima
Katarina Stanić, vlasnica Rodne kuće Ivana Kozarca
Ivan Bosančić, mag. oec., gradonačelnik Vinkovaca
Damir Dekanić, dipl. ing., župan Vukovarsko-srijemske županije
Akademik Stjepan Jecić

12,30 sati – ZNANSTVENI KOLOKVIJ U ČAST AKADEMIKU STJEPANU JECIĆU

Voditeljica znanstvenoga kolokvija

dr. sc. Anica Bilić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju i
upraviteljica Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i
umjetnosti u Vinkovcima

Program

Akademik Ignac Lovrek, tajnik Razreda za tehničke znanosti
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu
*Akademik Stjepan Jecić, član Razreda za tehničke znanosti Hrvatske
akademije znanosti i umjetnosti*

Prof. dr. sc. Janoš Kodvanj, dipl. ing.
Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu
Stjepan Jecić, sveučilišni profesor (emeritus) i znanstvenik

Dr. sc. Zdenko Jecić

Leksikografski zavod Miroslav Krleža u Zagrebu

Akademik Stjepan Jecić. Radovi

Tihomir Marojević, knjižnični savjetnik

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci

Jakob Jecić – pionir vinkovačke fotografije

Dr. sc. Anica Bilić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju i upraviteljica

Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

u Vinkovcima

Krnjaš i rodna kuća Ivana Kozarca kao mjesta pamćenja i „Knjiški

Krnjaš“ kao figura sjećanja

Rasprava / Zaključci

14,00 sati – PREDSTAVLJANJE KNJIGE

Knjiški Krnjaš III., Zbornik radova sa Znanstvenoga skupa *Stjepan Đaković (1862. – 1948.)*, *Horatius cybaliensis*, u povodu 155. obljetnice rođenja, Posebna izdanja XXXI., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, Zagreb – Vinkovci, 2019., 493 str.

Zbornik će predstaviti
msgr. mr. sc. Luka Marijanović, kanonik
Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu
Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Zbornik posvećen slabo poznatom kulturnom radniku i glazbeniku dobrodošao je jer osvijetljava društvene prilike i kulturnu klimu u Slavoniji u razdoblju od konca devetnaestoga stoljeća pa do izbijanja Drugoga svjetskog rata, a posebno ukazuje na stanje i određenu agilnost u Vinkovcima. S obzirom da je Stjepan Daković djelovao kao svećenik, kao župnik i vjeroučitelj u vinkovačkoj gimnaziji, prilozi u ovome zborniku u stanovitoj su mjeri i repertorij vinkovačkog školstva i podsjetnik također na druge značajne osobnosti iz iste sredine. Možda je ipak najvažnija činjenica što je na svjetlost dana izašla Dakovićeva latinistička produkcija, visoka pismenost u stibovima klasičnoga metra i birana izraza, što tog autora čini zanimljivim slučajem „zakašnjeloga“ šjedbenika Horacija, vještoga prigodničara na latinskom jeziku. Stoga je pouzdana bibliografija Ankeice Landeka nužan uvod u reizdavanje svih sačuvanih latinskih stibova i inih spisa Stjepana Dakovića, dok interpretativni prilozi donose brojne informacije i tvore nužan okvir za bolje razumijevanje neobičnoga, izvanserijskoga opusa. Posebno je arhivski utemeljen i pozitivistički pouzdan rad Luke Marijanovića, a afirmativno ključna studija Irene Galić Bešker. Anica Bilić je zaokružila uvid u cjelinu, a posebno ocrtała odnos pjesnika Vladimira Kovačića sa Dakovićem, dok je Kristina Repar dala muzikološke koordinate Dakovićeva rada. Tekst Zlatka Virca nudi sintetičan kroki Dakovićeve kulturne uloge, a crtica akademika Stjepana Jecića zanimljiv je uvid u ambijent.

U cjelini zbornik izlazi iz zaborava jednoga autora, koji je bio etiketiran i lokalnim Horacijem i opravdano situiran u (Barčevu) kategoriju „veličine malenih“, ali ipak dostojan stanovite revalorizacije ili barem prikladan za određenu povijesnu evokaciju. U svakom slučaju zbornik dobija prolaznu ocjenu, imprimatur!

Akademik Tonko Maroević, recenzent

STJEPAN JECIĆ

ŽIVOTOPIS

Akademik Stjepan Jecić rođen je u Vinkovcima 11. listopada 1934. Elektrotehnički je inženjer i utemeljitelj suvremene eksperimentalne mehanike u Hrvatskoj. Klasičnu gimnaziju u Zagrebu završio je 1953., diplomirao na Elektrotehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1959., magistrirao na Fakultetu strojarstva i brodogradnje 1969., gdje je i doktorirao 1972. disertacijom *Prilog separaciji glavnih naprezanja kod metode fotoelastične obloge* (mentor D. Bazjanac). Nakon studija radio je kao projektant elektroinstalacija u zagrebačkoj tvrtki „Instalacije“ (1959. – 1963.), a 1963. zaposlio se na Strojarsko-brodograđevnome fakultetu (od 1967. Fakultet strojarstva i brodogradnje u Zagrebu) kao asistent na Katedri za tehničku mehaniku, od 1970. do 1976. bio je docent, od 1976. do 1982. izvanredni profesor, a za redovitoga profesora izabran je 1982. Počasno zvanje *professor emeritus* Sveučilišta u Zagrebu stekao je 2006.

Na studijima strojarstva i brodogradnje, predavao je profesor Stjepan Jecić temeljne predmete tehničke mehanike, a u završnim semestrima i na poslijediplomskom studiju predmete više, eksperimentalne i numeričke mehanike, koje je dobrim dijelom osnovao i uveo. Više godina predavao je mehaniku na Elektrotehničkom fakultetu, na Studiju dizajna, na poslijediplomskom studiju Fakulteta poljoprivrednih znanosti u Zagrebu te na poslijediplomskom studiju Sveučilišta u Zagrebu *Vodenje i upravljanje pokretnim objektima*. Predavao je na dvije ljetne škole u Internacionalnom centru za mehaničke znanosti (CISM) u Udinama. Po pozivu držao je javna predavanja na sveučilištima i institutima u Kijevu, Münchenu, Budimpešti, Wa-

terloo (Kanada), Beogradu, Beču i Darmstadtu. Održao je nekoliko pozvanih uvodnih predavanja na simpozijima, kolokvijima i kongresima, od kojih pet u inozemstvu. U dva navrata bio je gost profesor na Tehničkom sveučilištu u Münchenu (predavanja iz *Tehničke mehanike* i *Teorije elastičnosti anizotropnih tijela*). Na domaćim sveučilištima i u industrijskim tvrtkama održao je akademik Stjepan Jecić brojna znanstvena, stručna i popularna predavanja.

Znanstvena djelatnost akademika Stjepana Jecića pretežno je u području primijenjene i eksperimentalne mehanike. Od 1971. godine vodi znanstvene projekte financirane iz državnoga proračuna. Od 1978. do 1989. vodio je dva znanstvena projekta u suradnji s Tehničkim sveučilištem u Münchenu. Bio je voditelj petogodišnjeg zajedničkog projekta s Meh-mat fakultetom Sveučilišta u Kijevu, a od 1993. do 2000. vodio je hrvatski dio zajedničkog projekta s Tehničkim sveučilištem u Beču i s Austrijskim istraživačkim centrom iz Seibersdorfa.

Na zagrebačkom Fakultetu strojarstva i brodogradnje u dva je mandata bio prodekan i u jednom dekan (1992. – 1994.). Godine 1997. osniva Katedru za eksperimentalnu mehaniku na Fakultetu strojarstva i brodogradnje te Laboratorij za eksperimentalnu mehaniku. Više godina obnašao je različite dužnosti u komisijama, odborima i predsjedništvima Sveučilišta u Zagrebu, Ministarstva znanosti i obrazovanja te u nekoliko strukovnih društava i saveza. U dva je mandata bio predsjednik Hrvatskoga društva za mehaniku. Četiri godine zastupao je Jugoslaviju u Internacionalnoj uniji za mehaniku (IUTAM) te je bio korespondent Europskog udruženja za mehaniku EUROMECH (1984. – 1994.). Hrvatsku je zastupao u dva

internacionalna komiteta mehaničkih znanosti (IMEKO-TC15 i Danubia-Adria). Bio je član Nacionalnoga vijeća za znanost, predsjednik Matične komisije za strojarstvo brodogradnju i tehnologiju prometa, predsjednik Odbora za koordinaciju rada matičnih povjerenstava te predsjednik Znanstvenoga savjeta za ocjenu i praćenje znanstvenoga programa Brodarskog instituta. Bio je član Vojnotehničkog savjeta Ministarstva obrane Republike Hrvatske i njegova Kolegija poslijediplomskoga studija VUPO. Dugo godina bio je potpredsjednik Hrvatsko-austrijskoga društva, a kraće vrijeme i voditelj. Bio je član ravnateljstva Leksikografskoga zavoda *Miroslav Krleža* od 1993. do 2001.

Za svoj rad primio je akademik Stjepan Jecić više priznanja i odlikovanja među kojima Plaketu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (1969.), Republičku nagradu za znanstvenu djelatnost *Nikola Tesla* (1979.), odlikovanje Reda *Danice Hrvatske* s likom Ruđera Boškovića (1995.), Nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (1999.) za dostignuća u tehničkim znanostima, a Državnu nagradu za životno djelo u području tehničkih znanosti primio je 2006.

Počasni je član Hrvatskoga društva za mehaniku, Hrvatskoga društva za kontrolu bez razaranja i Međunarodnoga komiteta mehaničkih znanosti Danubia-Adria.

Od 2000. redoviti je član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, član Akademijina Predsjedništva od 2004. do 2018. te tajnik Razreda za tehničke znanosti od 2011. do 2018.

Akademik Stjepan Jecić objavio je šest autorskih knjiga i udžbenika te publicirao brojne znanstvene radove u domaćim i inozemnim

časopisima i zbornicima. Za Leksikografski zavod *Miroslav Krleža* pisao je priloge za više izdanja te bio vanjski urednik za strojarstvo, brodogradnju i osnovne znanosti. Urednik je za više struka i suradnik *Tehničke enciklopedije*, *Tehničkoga leksikona*, *Hrvatske enciklopedije* i *Hrvatske tehničke enciklopedije* LZ-a.

Za više podataka: <https://www.info.hazu.hr/clanovi/jecic-stjepan/>

SAŽETCI

Akademik Ignac Lovrek, tajnik Razreda za tehničke znanosti
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu
ignac.lovrek@fer.hr

AKADEMIK STJEPAN JECIĆ, ČLAN RAZREDA ZA TEHNIČKE ZNANOSTI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Akademik Stjepan Jecić, član Razreda za tehničke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, rođen je u Vinkovcima, u ulici koja se tad nazivala Krnjaš. Za redovitoga člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabran je 2000. godine, u zvanju redovitog profesora Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, kao istaknuti hrvatski znanstvenik međunarodnog ugleda, s izuzetnim postignućima u području primijenjene i eksperimentalne mehanike. Znanstveni i institucijski doprinos Stjepana Jecića Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti nastojat će se osvijetliti njegovim znanstvenim putem u Akademiju, djelovanjem u Akademiji i za Akademiju. Taj znanstveni put obilježava rad na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, od asistentskih dana pa sve do profesorskih u kojima je vodio fakultet kao dekan, a tijekom kojega u ranim 90-ima započinje suradnju s Akademijom. Izdvojit ćemo vrhunske znanstvene, nastavne i stručne referencije te društveni angažman u znanosti i visokom obrazovanju s kojima Stjepan Jecić ulazi u Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti. Postignuća koja obilježavaju njegovu bogatu i uspješnu znanstvenoistraživačku i sveučilišnu karijeru povezat ćemo s djelovanjem u Akademiji i za Akademiju. U Akademiji Stjepan Jecić

preuzima mnoge zadaće i obnaša dužnosti u njenim radnim tijelima, a posebice u Razredu za tehničke znanosti, sve do današnjih dana. Bio je član Predsjedništva Akademije od 2004. do 2018., najprije kao predstavnik Razreda za tehničke znanosti, a od 2011. do 2018. kao razredni tajnik u dva mandata. To je razdoblje u kojem Akademija provodi brojne aktivnosti i objavljuje mnoge dokumente, posebice u svezi 150. obljetnice osnivanja i rada te pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Institucijska uloga akademika Jecića obuhvatit će djelovanje i doprinos Akademiji i njezinu Razredu za tehničke znanosti u međunarodnim i nacionalnim okvirima.

Ključne riječi: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, tehničke znanosti, primijenjena mehanika, eksperimentalna mehanika

Prof. dr. sc. Janoš Kodvanj, dipl. ing.

Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

janos.kodvanj@fsb.hr

STJEPAN JECIĆ,
SVEUČILIŠNI PROFESOR (*EMERITUS*)
I ZNANSTVENIK

Nastavna djelatnost akademika Stjepana Jecića vezana je uz predmete tehničke mehanike koje je predavao na studijima strojarstva, brodogradnje i zrakoplovstva na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. Osim temeljnih predmeta mehanike, predavao je i na poslijediplomskom studiju nekoliko predmeta koje je većinom sâm osnovao i uveo u poslijediplomsku nastavu. Osim na matičnom fakultetu, dugo godina predavao je osnovne predmete mehanike na nekoliko fakulteta. U dva navrata bio je gostujući nastavnik na Tehničkom sveučilištu u Münchenu. Za potrebe nastave, objavio je pet udžbenika, od kojih su dva u koautorstvu. U udžbeniku *Teorija elastičnosti* originalni doprinos autora predstavlja poopćen način određivanja koeficijenata polinoma koji se rabe kao biharmonijske funkcije. Koautorski udžbenik *Jednadžbe teorije elastičnosti* proširenje je teorije s primjerima. Udžbenici *Mehanika II* i *Kinematika* osnovna su literatura na studijima Fakulteta strojarstva i brodogradnje. Udžbenik *Fotoelasticimetrija* u dobrom dijelu može se karakterizirati kao monografsko djelo jer sadrži nekoliko originalnih doprinosa toj eksperimentalnoj metodi i niz podataka iz dugogodišnje vlastite primjene fotoelasticimetrije u praksi.

Osim što je bio vrstan predavač, akademik Jecić bio je i istaknuti znanstvenik i poznat po svom znanstveno-istraživačkom radu u po-

dručju primijenjene i eksperimentalne mehanike. Uveo je novi postupak separacije glavnih naprezanja pomoću fotoelastičnog efekta za ravninska stanja na površini ortotropnoga tijela, što je kasnije prošireno i na mjerenje drugim postupcima kao što su tenzometrija i kaustika. Modifikacijom kriterija cikličke čvrstoće za potrebe mehanike loma ortotropnih materijala i razvojem metodologije mjerenja deformacija na površini ortotropnih tijela stekao je međunarodni ugled i dao doprinos razvoju i afirmaciji hrvatskih tehničkih znanosti u svijetu na području primijenjene i eksperimentalne mehanike. Primjena gama zračenja u prostornoj fotoelasticimetriji i linearizacija dijagrama faktora koncentracije naprezanja bili su predmetom međunarodnih projekata s uglednim međunarodnim sveučilištima. Mnoge originalne metode koje je uveo ili modificirao navode se u znanstvenoj i stručnoj literaturi, a našle su široku primjenu i u inženjerskoj praksi. O rezultatima svojih istraživanja održao je pozvana predavanja na uglednim sveučilištima i objavio više desetaka znanstvenih radova u domaćim i međunarodnim časopisima i na znanstvenim skupovima.

Osnivač je Katedre i Laboratorija za eksperimentalnu mehaniku na Fakultetu strojarstva i brodogradnje. Pored niza zaduženja na matičnom fakultetu, u tijelima Sveučilišta u Zagrebu i Ministarstva znanosti i obrazovanja, u dva je mandata bio prodekan i u jednom dekan Fakulteta strojarstva i brodogradnje. Bio je član nekoliko domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih organizacija, kojima je dijelom bio i osnivač. Bio je član Nacionalnoga vijeća za znanost i u više navrata član komisija za državne nagrade.

Za svoj rad primio je ugledna priznanja i odlikovanja.

Ključne riječi: Stjepan Jecić, sveučilišna nastava, znanstveno-istraživački rad, primijenjena i eksperimentalna mehanika, strojarstvo

AKADEMIK STJEPAN JECIĆ. RADOVI

U ovome će radu biti prikazane znanstvena, stručna, nastavnička, znanstveno-popularizacijska i tehničko-historiografska djelatnost akademika Stjepana Jecića kroz prizmu analitičke i kritičke kumulativne bibliografije radova. Analitički i kritički aspekti bibliografije obrađeni su u prvom dijelu rada dok ekstenzivan popis bibliografskih referenci poredanih prema vrsti rada i kronološki, zajedno s predmetnim kazalom čine prilog rada.

Glavnina znanstvenih radova akademika Jecića odnosi se na određivanje naprezanja i deformacija u opterećenim elementima konstrukcija. Korištene metode pretežno se zasnivaju na optičkim efektima u opterećenim modelima iz fotoelastičnih materijala, a prikladne su za ravninska stanja naprezanja. Za trodimenzionalna stanja naprezanja razvijene su metode zamrzavanja naprezanja opterećenih modela kod povišene temperature ili zračenjem gama zrakama. Za određivanje deformacija i naprezanja realnih konstrukcija, pored primjene elektrootporničkih tenzometara pričvršćenih na konstrukciju, istraživani su i fotoelastični tenzometri. Oni su pretežno kružnog ili prstenastog oblika, a za anizotropne materijale razvijeni su trakasti fotoelastični tenzometri (metoda fotoelastične rebraste obloge) i teorijska podloga zasnovana na teoriji elastičnosti anizotropnih tijela. Za ravninska stanja naprezanja na mjestima visokih koncentracija naprezanja razmatrana je pojava kaustike u fotoelastičnim modelima te

moгуćnosti njezine primjene pri određivanju naprežanja. Značajni doprinos dao je akademik Jecić i radovima koji su, zahvaljujući namjenski razvijenoj teorijskoj podlozi, omogućili linearizaciju dijagrama koncentracije naprežanja te interpolaciju s velikom točnošću. Pojedini istraživački radovi odnose se i na primjenu termoelastičnosti i stereofotogrametrije na određivanje deformacija konstrukcijskih elemenata. Metode koje je akademik Jecić razvio i prikazao u svojim radovima visoko su ocijenjene u stručnoj javnosti te se neke od njih u stručnoj literaturi nazivaju njegovim imenom. Većina je metoda pronašla praktičnu primjenu u nekom od brojnih inženjerskih problema koje je sa suradnicima rješavao za potrebe gospodarstva, a koji čine glavninu njegova stručno-specijalističkog opusa.

Bogatu nastavnu djelatnost na matičnome Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu te na drugim visokim učilištima u zemlji i inozemstvu, akademik Jecić popratio je opusom od 6 autorskih knjiga i udžbenika te s više poglavlja u stručnim priručnicima. U prilog tome svjedoče i 16 magistarskih radova i 9 disertacija, kojima je bio mentor.

Naposljetku, značajan dio opusa akademika Jecića čine radovi vezani uz njegovu znanstveno-popularizacijsku i tehničko-historiografsku djelatnost, a koji njegovu djelovanju daju općekulturno obilježje. U njima se javlja kao pozvani izlagač na znanstvenim i drugim skupovima, autor i urednik časopisa i knjiga. Posebno se ističu brojni članci više enciklopedijskih djela Leksikografskoga zavoda *Miroslav Krleža*, među kojima i najnovije *Hrvatske tehničke enciklopedije*, kojoj je akademik Jecić bio i idejni začetnik.

Ključne riječi: Stjepan Jecić, bibliografija, predmetno kazalo, znanstveni radovi, knjige i udžbenici, enciklopedijska djela

JAKOB JECIĆ – PIONIR VINKOVAČKE FOTOGRAFIJE

Rad tematizira lik i djelo Jakoba Jecića, vinkovačkoga fotografa, jednog od predaka akademika Stjepana Jecića.

U prvom dijelu rada kao uvod u temu govorit će se o razvoju fotografije od njezinih početaka u Vinkovcima. Vinkovci imaju bogatu i dugu tradiciju umjetničkih i profesionalnih fotografa. Prve fotografije u Vinkovcima nastaju krajem 19. stoljeća, a početkom 20. stoljeća dolazi do nagloga razvoja i rasta broja fotografskih *ateliera*. Na temelju tradicije i stvaralaštva vinkovačkih fotografa već 1950. godine osnovan je *Fotoklub Vinkovci*, koji i danas djeluje. U ovome dijelu rada predstaviti će se radovi začetnika vinkovačke fotografije, među kojima je bio i Jakob Jecić o kojem će govoriti središnji dio ovoga rada.

Jedan od prvih vinkovačkih fotografa bio je Jakob Jecić, koji u Vinkovcima 1905. godine gradi svoj foto *atelier* te se iste godine počinje baviti umjetničkom i profesionalnom fotografijom, iako neki izvori navode kao početak njegova profesionalnoga rada 1906. godinu. Poznato je da se Jecić, prije otvaranja fotografskog *ateliera*, usavršavao u Parizu što nam sugerira da se radilo o ponajboljem fotografu onoga vremena u Vinkovcima, a vjerojatno i šire. Jecić u Vinkovcima kao fotograf djeluje sve do 1909. godine kada njegovu radnju preuzima Gustav Wanek. Prema dostupnim izvorima Jakob Jecić je 1909. godine odselio iz Vinkovaca. Sačuvano je desetak izvornih fotografija Jakoba Jecića koje će ovom prigodom biti predstavljene javnosti.

Uz Jecićev fotografski rad, u završnom dijelu rada tematizirat će se i njegov privatni život o kojem zasada nema previše podataka, ali je poznato da je supruga Jakoba Jecića Hermina bila sestra Stjepana Đakovića koji je tada bio jedan od nositelja vinkovačkoga kulturnoga života. Jecićev profesionalni rad i njegova rodbinska povezanost sa Stjepanom Đakovićem nam sugeriraju da se radi o osobi koja je značajno pridonosila kulturnom životu Vinkovaca, ali je pomalo neopravdano zapostavljena u vinkovačkoj kulturnoj povijesti.

Ključne riječi: Vinkovci, fotografija, Jakob Jecić, Hermina Jecić, fotografski atelijeri

Dr. sc. Anica Bilić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad
u Vinkovcima
abilic@hazu.hr

KRNJAŠ I RODNA KUĆA IVANA KOZARCA KAO MJESTA PAMĆENJA I KNJIŠKI KRNJAŠ KAO FIGURA SJEĆANJA

U radu se iz pozicije prostorne humanistike, urbane i kulturne geografije s uporištem u kulturi pamćenja razmatraju materijalni, funkcionalni i simbolički aspekti Krnjaša i rodne kuće Ivana Kozarca kao mjesta pamćenja. Vinkovački mikrotoponim Krnjaš, ulica uz Bosut ruralnog izgleda s tradicijskom arhitekturom, potentno je mjesto u slici grada kao spoj prirodnoga i kulturnoga pejzaža te kultno mjesto hrvatske pisane riječi, gdje su rođeni hrvatski pisci Josip Kozarac (1858.), Joza Ivakić (1879.) i Ivan Kozarac (1885.) te akademik Stjepan Jecić (1934.), a živjeli pjesnik-latinist Stjepan Đaković (1862.), Ivan Berislav Grigić (1931.) i Miroslav Slavko Mađer (1929.).

Književno-znanstvena i kulturna manifestacija *Knjiški Krnjaš* figura je sjećanja koja okuplja i angažira zajednicu sjećanja, čiji su nositelji znanstvene, kulturne i prosvjetne ustanove te jedinice lokalne i regionalne samouprave uz potporu gospodarstva kako bi se materijaliziralo sjećanje na znamenite osobe u prostoru Krnjaša i rodne kuće Ivana Kozarca, aktualiziralo u određenom vremenu, tj. svake godine 16. studenoga, na dan smrti Ivana Kozarca, te rekonstruiralo sjećanje i potvrdio identitet grada u kulturnom pamćenju.

Analizom se utvrđuje da mjesta pamćenja i figure sjećanja kao nositelji identiteta upisuju sjećanje u prostor i povećavaju čitljivost

slike grada u spoju vidljivoga i zapamćenoga u prostoru Krnjaša, nezaobilaznoga markera identiteta Vinkovaca u kulturnom itineraru i kulturnoj geografiji.

Ključne riječi: kulturna geografija, kulturno pamćenje, mjesto pamćenja, figure sjećanja, zajednica sjećanja, identitet.

U ranu jesen 1934. mladoj obitelji Jecić stigla je prinova. Rodio im se sin Stjepan, u istoj sobi i u istom krevetu kao i njegov otac Stanislav trideset godina ranije. Stjepan je kršten u crkvi tadašnjega imena Sv. Ivana Nepomuka (danas crkva svetih Euzebija i Poliona ili kolokvijalno nazvana Velika crkva) u Vinkovcima. Krstitelj je bio Stjepan Đaković, brat bake novorođenčeta, po kojem je i dobio ime. Na zahtjev djeda iz Sarajeva Luke Martinovića djetetu je moralo biti dodano i ime Luka; ako je po Đakoviću Stjepan, mora biti po Martinoviću Luka. Mladi roditelji ipak su uspjeli namoliti Stjepana Đakovića da pridoda i treće po njima željeno ime Tomislav. Tako je kršten Stjepan Luka Tomislav Jecić, koji je najranije djetinjstvo proveo u rodnoj kući u Krnjašu br. 4, gdje je bio patron cijele obitelji Stjepan Đaković, po njegovoj želji zvan dida Stevo ili kratko didica.

Obitelj Jecić, Vinkovci (Iz privatnog albuma Stjepana Jecića)

...

Jednoga je dana i tata pozvan u vojnu službu, koja je naredbom zahtijevala preseljenje u Zagreb. Obrt je stavljen u mirovanje, a ja sam otrgnut iz vinkovačkih korijena nastavio osnovnu školu u Zagrebu. Moje misli i moji snovi bili su i ostali vezani uz Vinkovce. Ljubomoran na zagrebački tramvaj često sam sanjao da su i Vinkovci dobili takav prijevoz i da se tramvajem vozim od Zvonarske ulice u Krnjaš. Moji su me godinama zadirkivali: „Ti i tvoji Vinkovci“.

...

Moji kasniji dolasci u Vinkovce uvijek bi bili popraćeni šetnjom po Krnjašu i obilaskom kuće br. 4, premda s novim, meni nepoznatim vlasnicima. Zadnji dolazak u Vinkovce bio je bez posjeta rodnoj kući. Nije je više bilo. Srušena je da bi ustupila mjesto urbanom proširenju grada.

Kuća Stjepana Đakovića u Vinkovcima u Ulici Josipa Kozarca 4 (ranije je nosila naziv Gundulićeva ulica 4). U toj kući rodio se Stanislav Jecić 1906. i njegov sin Stjepan Jecić 1934. (Iz privatnog albuma Stjepana Jecića)

Stojim na obali Bosuta na lijepo uređenoj šetnici. Uzvodno iza brane s vremenom sam postao svjestan da i ondje postoji život jednak ovome s ove strane. A nizvodno? Bosut teče neumoljivo u daljinu i odnosi vodu, kamo je s njom odnijela i dane moje najranije mladosti.

Stjepan Jecić, „Krnjaš br. 4 – sjećanja iz najranije mladosti, Stjepan Đaković u komunikacijskom, generacijskom i osobnom sjećanju“, *Knjiški Krnjaš III*, Zbornik radova sa Znanstvenoga skupa *Stjepan Đaković, Horatius Cybaliensis, u povodu 155. obljetnice rođenja*, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, Zagreb – Vinkovci, 2019., str. 195–201.

KNJIŠKI KRNJAŠ VII.

Znanstveni kolokvij

u čast akademiku Stjepanu Jeciću

Nakladnik

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, HR – 10000 Zagreb

Za nakladnika

Akademik Dario Vretenar, glavni tajnik

Adresa uredništva

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti,
Centar za znanstveni rad u Vinkovcima
Jurja Dalmatinca 22, HR-32100 Vinkovci

032 332 316

hazu.centar-vk@hazu.hr

Grafička urednica

Nina Ivanović

Tisak

Stega tisak, d. o. o., Zagreb

Naklada

100 primjeraka

ISBN 978-953-347-421-2

studeni 2021.

